

IN PACE IN DIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIETUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURBAMUS ALTARIA

ECCE PANIS ANGELORUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS PLURIMUS

ELECTORUM CONSERVASTI

XVII. ÉVF. 1916. 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S ZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elején.

Stephaneum nyomda r. 1

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI

CUJUS NON SUM DIGNUS

Központi oltáregyesületi érem.

*Hivatalos oltáregyesületi érem. Kapható: Oltáregyesületi iroda.
Budapest IX., Üllői-ut 77.*

Egy darab ára háborús fémből	---	---	---	0.90	korona.
“ “ “ oxidált kivitelben	---	---	---	2.80	“

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 41. szám

a legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb
egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 167-34.

ÖRÖKIMÁDÁS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Dr. Wéber Pál*: Háladás a szentáldozás után. — *Horváth Rezső*: Ének egy nagy fekete madárról. *Blaskó Mária*: Az igazi tudós. *Dr. Tiefenthaler József*: Délutáni, vagy esti misék. — *Lovich Ilonka*: Halál. — *H. R.*: Az Örökimádás-templom harangjai. — *Horváth Rezső*: Mulandóság. — *Kozelka Jenő*: A túlvilág tornácain. — Eucharisztikus könyvpiac: *Dr. Wéber Pál*: *Franz Weiss*: *Tiefer und Treuer*. *Dr. Vargha Damján*: Imádkozzunk. *F. I.*: Egyházi énekek és himnuszok. Aggódo lélekkel. Az egri népkönyvtár legújabb füzetei. — Oltáregyleti élet. — *Kimutatás*.

Háladás a szentáldozás után.

NÉRI SZENT FÜLÖPRŐL mondják, midőn egy alkalommal látta, mint hagyja el egy férfi a templomot közvetlen szentáldozás után, két ministráns fiút égő gyertyával utána küldött, hogy ezzel jelezze a távozóknak: mennyire megfélemedezett nagy kötelességéről, t. i. hogy hálát adjon Annak, akit a kenyér színében magához vett. A szent ezen szokatlan eljárása megindító buzdítás arra, hogy nagy buzgósággal végezzünk háladást szentáldozásaink után és ne engedjük elmúlni a reánk nézve oly drága pillanatokot, hanem lélekben boruljunk Üdvözítőnk lábaihoz, tárjuk fel előtte szívünket, mondjuk el Neki örömünket, bánatunkat.

Aki nagy hittel áldozik, az nagy szeretettel mond hálát is Jézusnak. Gondoljunk csak arra az evangéliumi jelenetre, midőn az Úr tíz bélpoklost meggyógyít. A nagy jótéteményben részesültek közül csak egyet indít hálája arra, hogy az Üdvözítőt fölkeresse és neki mélységes köszönetet mondjon. Az Úr szívesen fogadja a hálás meggyógyultat, de annál fájóbban érzik ki szavaiból jogos panaszát, midőn a többi kilenc meggyógyított után érdeklődik: «Nemde tizen tisztultak meg? És kilenc hol vagyon?» Az Üdvözítőnek jogosan korholó szavai illusztrálják nagy fájdalmát, melyet szívében érez az emberek hálátlansága miatt. Ne felejtjük, hogy a hálátlanság legjobban fáj mindnyájunknak. Amikor hadikórházainkat látogatjuk, nem érezzük-e azt az örömes melegséget, mely elárasztja szívünket, mikor a mi csekély áldozatunk fejében beteg katonáink hálás köszönetét fogadjuk. Pedig mi csak nagyon csekélyke áldozatot hozunk nekik, mikor őket a kórágyakon fölkeressük, lelküket néhány keresetlen szóval megvigasztaljuk... és mégis! mily nagy a szegények hálája irántunk. Hát vajjon össze merjük-e hasonlítani a mi fáradozásainkat

azzal a végtelen nagy lemondó áldozattal és megalázkodással, melyet az Úr Jézusnak jelent az, hogy lelkünk tápláléka lett? Hozhatott-e az Úr nagyobb áldozatot, mint amit nekünk az Oltáriszentségben hozott? Adhatott-e nekünk többet, mint amit az Oltáriszentségben reánk hagyott? Kimutathatta-e inkább szeretetét, mint mikor szentélyeinket választotta lakásul? Lehet-e számunkra nagyobb megnyugtatás, mint a szentáldozás? De volna-e nagyobb boldogság nekünk, mint mikor a szentáldozással mintegy élő monstranciaként szolgálhatjuk Urunkat, lelkünk-szívünk azokban a percekben az ő lakása, az övé, Ő a mienk. És ami a fő, hogy mindez nem képzelgés, nem érzelmesség, nem misztika, hanem tény, valóság. Olyan igaz, minthogy Krisztus Urunk a földön járt és érettünk kínhalált szenvedett. Olyan igaz, mint maga a jóságos Isten, kinek nyilvánlatkoztatásából tudjuk mindezt.

Aki tudja, mi nekünk az Oltáriszentség, aki a szentek hitével, következőleg azok áhitatával, lelkesedésével iparkodik végezni szentáldozásait, újból kérdezzük, közömbös maradhat-e a hálaadással szemben? Nem, ezerszer nem! Az úgy tesz, mint a hálás bélpoklos! Hálája leköti hosszabb-rövidebb időre, de leköti az Úr Jézushoz, hogy hálátelt szívvel rebegeje el köszönetét, imádását, hódolatát. Azért mi, akiknek erős a hitünk, ne legyünk olyanok, mint a kilenc meggyógyított bélpoklos, kik elfogadták a jót, de a nagy jótéteményért már nem volt köszönőszavuk. A mi példaképünk csak a tizedik bélpoklos lehet, ki «látván, hogy megtisztult, visszatérel, nagy szóval magasztalván az Istent és arca borula az ő lábai előtt, hálát adván.»

Amilyen fontos az előkészület, ép olyan üdvös a hálaadás. Számokban kifejezve: ezerféle elfoglaltságom se legyen előttem jogcím hálaadásom elmulasztására. Körülményeink parancsolólag szólíthatnak el bennünket Isten házából. Ez igaz lehet. De még ebben az esetben is hangsúlyozzuk, hogy rendelkezésünkre álló időnk ügyes beosztásával minden egyes esetben lesz elégséges időnk arra, hogy hol hosszabban, hol rövidebben, de minden egyes szentáldozásunk alkalmából benső hálát mondhassunk a mi jóságos Urunknak. Mások buzgóságát lohasztjuk, ha a szentáldozás után rögtön, mintegy az oltártól egyenesen a templomból kifelé tartunk. Ilyen elhamarkodás egyrészt jele hitünk csekélységének, másrészt nemcsak, hogy nem használjuk fel a reánk nézve olyan kedvező perceket Üdvözítőnk imadására, hanem mások megbotránkozásának is okai lehetünk. Mindig hálát kell adnunk. A mai napok nagy elfoglaltsága közepette sem szabad áldozásainkat úgy végezni, hogy az Úr asztalától kisietünk a templomból. Ha valamire, úgy e legszentebb dologra mindig kell időnknek lenni. Hol rövidebb, hol hosszabb hálaadást minden egyes szentáldozásunk alkalmából végezzünk. Hálaadás

nélkül a templomból sohase távozzunk. Erre kell időnknek jutni. Aki szentáldozásait buzgósággal végzi, az nem azt jelenti, hogy az illetőnek kevés a dolga és munkája, azért jut oly sok ideje az imádkozásra. Szó sincs róla. Ellenkezőleg, ez azt mutatja, hogy az illető akarátának ura, következőleg idejének is és nem a pontatlanság, rendetlenség szolgája. Kevés ember dolgozott életében oly sokat, mint szalézi szent Ferenc, vagy aquinói szent Tamás, vagy boromei szent Károly és mégis a legszentebb ténykedést mindig a legnagyobb összeszedettséggel végezték. Sohase mondjuk tehát, hogy nem volt időnk a hálaadásra. Figyelmetlen beszéd az ilyen. Legyünk urai akarátunknak és akkor időnk is lesz. Az élet is azt mutatja, hogy a pontos, rendszerető ember sohasem türelmetlenkedik az idő rövidsége miatt, ellenben a hanyag, lusta embernek örökös kimagyarázó jeliséje, hogy: Nem volt elég időm. Saját pontatlanságát leplezi le, ki elfoglaltságát hangoztatja védőnek. Ha a legszentebb dologra nincs néhány percünk, hát akkor mire van? Hogy a valószínűságnál maradjunk, újból az életre hivatkozunk. Az embereknek sok mindenre jut idejük és sajátos, ha a legfontosabbra nem jutna elégséges idő. Sajnos, hogy ilyenkor mindig találunk mentséget.

A szentáldozást szeretettel végezzük, mert amit kapunk, azt a szeretet adja; kell tehát, hogy a szeretet és öröm hangoljanak bennünket jó hálaadásra. Gyakran azért áldozunk, mert megértjük a szeretet szavát és érezzük lelkünk óhaját; de minden egyes szentáldozásunk aranyfoglalata a jó előkészület és a buzgó hálaadás legyen.

Ha azt akarjuk, hogy szentáldozásaink sok kegyelemmel járjanak, ne feledjük, hogy áldozásaink után buzgó hálaadást végezzünk. Az áldozás utáni perceknek háládatos felhasználása nemcsak éltetője lesz áhitatunknak, tiszteletünknek az Oltáriszentséghez, de egyúttal a legbiztosabb záloga annak, hogy kérésünk meghallgatásra talál. Legyünk hálásak az Úr Jézusnak, hisz nagyobb jótétemény nem is képzelhető, mint az Eucharisztia és amint buzgó előkészület megelőzi, hasonlóképpen mélységes hálaadás kövesse is szentáldozásainkat.

Még valamit. Hazafias kötelesség. A szentáldozással az Úr velünk van, lelkünkben-szívünkben van, Ő a mi vendégünk, mi a házigazdák. A legkedvesebb, amit isteni vendégünknek adhatunk, ha mély imáddal köszöntjük. Ilyenkor legjobban hivatkozhatunk szeretetére is, hogy hallgassa meg kérésünket. Fölségesen megnyugtató, hogy szentáldozásainkat nemcsak magunkért, hanem másokért, élőkért és holtakért felajánlhatjuk. November a mi kedves halottaink hónapja. Mennyire megsokasította számukat a rettenetes háború. Hősi sirjaikra kegyelettel helyezett pálmakoszorú kifejezője lehet rokonszenvünknek, de igazi segítségükre szentáldozásainkkal lehetünk. Bemutattuk, hogy mily alkalmasak a szentáldozás

utáni percek kéréseink előterjesztésére. *November hónapjában hőseinkért felajánlott egy-egy buzgó szentáldozás üdvösség nekik, kötelesség nekünk.*
Dr. Wéber Pál.

Ének egy nagy fekete madárról.

I.

OLVASTAM egy költeményt, melyben a költő a fájdalmat nagy fekete madárhoz hasonlítja. Ilyennek képzelem én is a fájdalmat, ilyen nagy fekete madárnak és most, amikor már harmadik esztendeje tombol a háború, úgy látom, hogy sokaknak szívében ül ilyen fekete madár és sokaknak szívet ássa a fájdalom.

Most sokaknak szíve lett hasonlónak Ábrahám szívéhez, kinek egyetlen fiát, életének napját, büszkeségét kellett feláldoznia. Most sokaknak szíve lett hasonlónak Jákobnak szívéhez, kinek látnia kellett fiának véres köntösét, kinek hallania kellett: «Ez fiadnak köntöse, vadállat tépte őt szét». Most sokaknak szíve lett hasonlónak Jóbnak szívéhez, ki elvesztette minden ivadékát és minden javait és minden javai között azoknak legnagyobbikát, az egészségét. Most sokaknak szíve lett hasonlónak a Makkabeusok anyjának szívéhez, kinek hét gyermekét kellett látnia halálnak halálával meghalni. Most sokaknak szíve lett hasonlónak egyiptomi Józsefnek szívéhez, ki messze távol, idegen földön, idegen kenyéren sínlődött. És sokaknak szíve lett hasonlónak Eleazárnak szívéhez, ki szívének vérét a hazáért ontotta és életét a hazáért áldozta fel.

Most sokaknak lelkét borítja gyász, mint a bibliai asszonyok lelkét, ki elvesztette egyetlen támaszát. Most sokaknak lelkét tépi a fájdalom, mint az evangéliumi századosnak lelkét, kinek szolgálója láztól gyötörtetett. Most sokaknak lelkét szorongatja félelem, mint a tanítványok lelkét, kik a viharban megfélemlédtek. És sokaknak lelkét dúlja aggodalom, mint az evangéliumi népnek a lelkét, kik aggódtak a kenyér miatt és aggódtak a ruházat miatt.

A föld most hasonlónak lett egy halottas házhoz, melyben sok szívből kialudt az élet és egy halottas házhoz, melyben sok szívre gyász borult. Mily sok a szív most, melyben nagy fekete madárként ül a fájdalom és mily kevés a szív, melyben most aranymadár ül, mily kevés a szív, melyben most öröm tanyázik.

II.

Ez általános gyászban keresünk most egy Cyreni Simont, ki megkönnyítene keresztünket. Keresünk egy kezet, mely Veronika kendőjét

Az igazi tudós

Irta: *Blaskó Mária.*

A főoltár előtt szelidfényű örökmécses égett.

Az imádkozó egy darabig még nézte összekulcsolt kezekkel a fényt — azután felkelt. Térdet hajtott és indult. A templomkapu erős csattanással csukódott be az induló mögött.

Hogy hogyan hívták az indulót?

Tudós lehetett — legalább arra mutatott nyílt homloka és magasságot kereső tekintete. Nevezzük hát csak úgy: a tudós. Amilyen ezer van a nagyvilágon, amilyen valamennyi egy kis világközpont és a nagyvilágban mégis parányi kis senki.

Tehát indult a tudós. A kis templomból ki a nagyvilágba. Az igazságok könyvét vitte hóna alatt és továbbkopogó léptei messzebb és messzebb vitték az egyszerű templomocska öröklámpás csendjétől.

Ekkor szólott valaki hozzá:

— Tudós, állj meg egy pillanatra!

A tudós megállt. Egyszerű ember állott mögötte a templomi koldusok foltozott öltönyében. Lábai saru volt és hosszú haja fedetlen fejéről válláig omlott.

— Mit kívánsz? — állt meg a tudós.

— Éhezem, adjál alamizsnát!

— Szívesen — felelt a tudós — vedd addig könyvemet.

Azzal alamizsnát keresett tarsolyában és átadta a kéregetőnek.

Az elvette és lassan követte a tudóst. Majd újra megszólalt.

— Tudós, látom, hogy jó szived van. Odahaza nagybetegem fekszik. Nem térnél pár percet el az utadtól, megvizsgáztatni szegény szenvedőmet?

A tudós megfordult készségesen.

— Barátom, az én utam sürgős, mert a tudományok hajléka már nagyon vár. De tudom, hogy a szeretet előbbre való, azért szívesen eltérek utamtól. Siessünk tehát.

Együtt siettek felkeresni a beteget. A tudós vigasztalta és szép komoly beszédével enyhítette a szenvedőt. Azután sietve indult útjára.

De a szegény ember ismét hozzá szegődött. És kisvártatva szólott ismételten:

— Uram, jól tudom, hogy te bölcseségedet a tudományok hajlékában hirdeted és nem ilyen szegény együgyűeknek, mint én. De mégis kérnélek — nem tanítanál engem, szegény egyszerű embert is?

És a tudós nyájasan mosolygott.

— Igazad van barátom, hogy én a tudósoknak gyűjtöttem igazságaimat ebben a könyvben. De hogyan beszélnek szívesen amelletted is, szegény felebarátomnak.

És leült az útszéli kőre tanítani a szegényt. Már bealkonyodott, mire befejezte. Végre indult, elbúcsuzván a szegénytől. De az nem mozdult oldala mellől:

— Elkísérlek uram!

Ment vele. Csöndesen lépkedtek az alkonyodó ég alatt. Szembe velük szegény öregasszony jött, görnyedve nagy teher alatt.

Szólott hát újra a szegény.

— Uram, nem segítenék ennek a szegény öregasszonynak viselni a terhet?

— Elkésem és lefoglalják előlem az első helyeket — szólott a tudós. — De nem baj, segítsünk azért az asszonynak.

Úgy történt. Levették az öreg válláról a terhet és elvitték helyette. Mikor ezt is elvégezték, már leáldozott a nap. A tudós megrettent és szaladni kezdett.

— Elkésem — egészen hátra kerülök a tudományok csarnokában.

De a szegény utána kiáltott:

— Uram — megállj! A nap leáldozása esti imára int. Nézd, amott egy feszület! Nem jössz velem elmondani az imát?

— Igaz! — állt meg a tudós. — Az ima előbbre való.

Letérdeltek elmondani az imát. Egészen besötétedett, mire elindultak. Most már nem is sietett a tudós.

— Elkéstem úgy is. Akik jobban siettek, elfoglalták már az első helyeket.

— Sajnálod? — kérdezte a szegény.

— Nem. Amit tettem, szeretetből tettem.

A templom szegénye pedig megállott és felemelte fényes tekintetét.

— Előbb te tanítottál és most én tanítalak. Mondom ember, hogy helyesen cselekedtél.

Én ismerem azokat, akik elfoglalták az első helyeket. Azok is templomból indultak, örökmécses fényes csöndjéből. De a tudományok hívó szózata elvakította elméjüket és rohantak az első helyekért. Szóltam utánuk és nem hallgattak rám. Futottam utánuk és szaladtak tőlem. Terhükre volt a kíséretem.

Kértem alamizsnát és elutasítottak:

— Menj — én tudós vagyok és nem adakozó!

Hívtam őket a szenvedőkhöz és elkergettek:

— Nem érek rá vizsgálatásokra — tudományos céljaim vannak!

Tanítást kértem és elhallgattattak:

(karácsonykor éjjel) is szabad misézni, a lelkipásztorkodásra nem bírnak nagy fontossággal s alig jöhetnek számításba.

Az Anyaszentegyház tehát apostoli tradíciók, sőt az isteni Mester példája nyomán hosszú századokon át este és délután celebrálta a szentmisét, míg a mai praxis csak a középkor folyamán jegecesedett ki minden dogmatikai háttér nélkül.

S vajjon mi vetette fel az esti és délutáni misék kérdését napjainkban? Falun ma sincs reá szükség. Ott maradhat az eddigi beosztás: délelőtt szentmise — délután más ájtatosság. Csak a városok, az ipar-telepek kuszált élete és berendezése nem engedi elfeledtetni a délutáni és esti misék kérdését.

Vannak foglalkozások, melyeknek üzöi sohasem juthatnak szentmiséhez. Ilyenek például a borbélyok, kik csak 12 órakor zárhatnak. Pósták, üzletek 10—11 óráig vannak nyitva. Tulajdonképpen ezek alkalmazottai sem mehetnek misére. Rendesen távol laknak üzletüktől, hivataluktól. Mire haza érnek, rendbe hozzák magukat, felöltözködnek s odaérnek a távoli templomba, bizonyára elharangozták a delet.

Sőt még a gyári üzemek alkalmazottai is, kik vasárnap nem is mennek munkába, igen nehezen jutnak miséhez. Egyedül vasárnap pihenhetnek, tehát tovább alszanak. Sokszor heti munkának korma és piszka vár lemosásra, ami nem csekély időt vesz igénybe.

Mindenesetre tény az, hogy egész társadalmi osztályok, rétegek számára teljesen ki van zárva még a lehetősége is annak, hogy misére menjenek. Nem kell-e az Egyháznak ezt nekik lehetővé tenni? Nem arról van szó, hogy csak itt-ott nem mehetnek, hanem sohasem. Nem kell-e felcsengenie az Egyház szívében a mi Urunk szánakozó szavának: Misereor super turbam — szánakozom a népen, annak ezrein, kik sohasem jelenhetnek meg az isteni Bárány áldozatán?

Nem tagadható, hogy a kérdés legideálisabb megoldása a teljes vasárnapi munkaszünet lenne. Van-e erre nálunk kilátás? Vagy az egyik uton, vagy a másikon kellene valamit tenni. Az a körülmény, hogy a délutáni órák városokban részben le vannak foglalva a szentbeszédék, litániák, egyesületi élet és pihenés, üdülés számára, nem csitítja azoknak a lelki nyomorát, kik sohasem vehetnek részt a szentmisén.

Sőt némi tekintetben feltűnő jelenség, hogy mikor az Egyház a misehallgatás parancsának értelmezésénél mindinkább a szigorú álláspont felé hajlik, addig a misézés idejét, tehát a misehallgatás lehetőségét tekintve: szűklelőbb lett. Pedig az volna a logikus eljárás, hogy a parancs szigorításával a teljesítés lehetősége nagyobbíttassék. Példát kellene venni a papi zsolozsmától, mely úgy is egybeforrt a régmúltban a szentmisével. A papi zsolozsma a papság nagy tömegénél — épen a

Az Örökimádás-templom harangjai.

MIKOR sátoros ünnepeken megszólaltak, olyan volt az, mint egy óda, óda az Istenhez; fönséges, mint a Te Deum, kedves, mint a názárethi üdvözlét: Üdvözlégy Mária, hangulatos, mint a hozsanna Jeruzsá-

Bor. szent Károly-harang.

lebenben: Hozsanna Dávid fiának! És poétikus, mint a betlehemi ének: Gloria in excelsis Deo!...

És most, mikor e sorokat rójuk, durva csákányok zuhognak a toronyban és tördelik szerte a harangok ércét. Drótkötelek, csigák hevernek a torony aljában és a gót toronyban kőszívű gépek rombolják össze a szentelt ércet.

Mikor utólszor kondultak meg és komoly zengésű imádságuk elömlött a széles utcákon, olyan volt az, mint rekviemen az orgonabúgás. És most, mikor súlyos pörölyök zuhognak a barna toronyban és a torony

némán, komoran tekint le a nyüzsgő életre, olyan szomorú ez, mint nagycsütörtökön az oltárfosztás...

***

Az Örökimádás-templom harangjait néhai Tömöry Károly cs. és kir. asztalnok és ómoravicai Heinrich Ferencné, Tömöry Eugénia alapították. Az első harang hangja ES, súlya 1180 kgr. Alapított Borromei szent Károly tiszteletére. Rajta egy szentségimádó angyal féldomborművé képe látható ezen fölírással: Venite, adoremus! A második harang

Szer. szent Ferenc-harang.

GES hangú, 700 kilogrammos, a következő fölírással: Minden lélek dicséri az Urat Alapított szeráfi szent Ferenc tiszteletére. A harmadik B hangú, 340 kilogrammos, szent Eugénia tiszteletére, ily fölírással: Adjanak neked hálát a népek, adjon hálát minden nép. A negyedik harang 150 kilogramm súlyú, ES hangú, szent Vilmos tiszteletére készült, «Uram hallgasd meg az én szómat» jelmondattal. A harangokat dr. Kohl Medárd püspök konsekráta 1906 november 19-én. E négy harang közül az Örök-

imádás-templom hármát veszít el: az elsőt, a másodikat és a negyediket.

***

A távozó harangokat Horváth Rezső lelkész búcsuztatta el az október 12-én tartott háborús imaórán. «Van-e nagyobb fájdalom annál — mondotta a búcsubeszédben — mint mikor búcsut kell vennünk attól, kit szerettünk. Íme, mikor az Úr Jézus búcsut vett tanítványaitól, a búcsuzásnak e perceiben így szólt: Szomorú az én lelkem mindhalálig! Mikor a naimi asszony utolsó útjára kísérte fiát, keserves könnyhullatással siratta őt. Mikor Jézus a kereszten haldoklott, Magdolna megszaggalta ruháit és jajveszékelve roskadt a kereszti tövébe.

Talán a világon nincsen sehol ennél nagyobb fájdalom! És e keserű pillanatot ki ne érezte volna át most, a háborúnak két esztendejében. Ti, akik utolsó útjára elkisértétek az elköltözött fiút, atyát, hitvest, testvért, vagy hű barátot, ti tudnátok legjobban megmondani, mily nehéz percek a búcsuzásnak e percei, mikor elszakad szív a szívtől, mikor kibontakozik kéz a kézből, mikor elhangzik az utolsó Isten hozzád és elmegy az, ki vér volt a vérünkben, csont a csontunkból... Egy ideig még látszik lobogó kendője, búcsút integető karja, sapkája, majd az is eltűnik a távol ködében... Nem támadt-e ilyenkor űr a lelkünkben, nem fojtogatta-e ilyenkor lelkünket a fájdalom?...

Ilyen szomorú percek várnak most mireánk is. Most nekünk is búcsút kell vennünk és búcsút kell vennünk most a mi drága harangjainktól; a harangjainktól, melyek úgy hozzánőttek a lelkünkhöz és a harangjainktól, melyeknek mélabús, meleg zengése úgy hozzátartozott mindennapi életünkhöz.

A búcsuzásnak e perceiben úgy érezzük, mintha a lelkünknek felétől kellene megválnunk. Lelkünk feljajdul, mint Ábrahámé, mikor az mondatott neki: Vedd egyetlen fiadat!

A búcsuzásnak e perceiben olyasvalamit érzünk, mint Jákob, mikor hírül vitték néki fia halálát és megmutatták néki a véres köntöst; olyasvalamit érzünk, mint Jákob, mikor azt mondta: Ti elveszitek tőlem a gyermekeimet. József már nincs többé, Simeon fogságban van. Most még Benjaminget is el akarjátok vinni? Nem, ezt nem engedem! Ha valami baja esnék, ősz fejemet sirba vinné a fájdalom.

Mikor elhangzott az utolsó Isten hozzád és mikor utoljára kondultak meg, olyan volt ez, mint mikor megkondul a léleklarang, mint mikor lefut az égről egy csillag és elnémul egy ajak, melyet többé már meg nem csókolhatunk. És mikor szétúzzák e harangok ércét,

Szent Vilmos-harang.

nemde, olyan lesz ez, mint mikor szögelik a koporsót, mely takarja azt, kit szeretünk...

Íme, a háború már nemcsak az anyáktól kér áldozatot és nemcsak a hitvesektől és családoktól, hanem áldozatot kér a templomoktól is és most áldozatot kér a mi kedves templomunktól is. Mióta a háború kitört, némává lett már számtalan ajak és most elnémul a mi harangjaink nyelve is. Mióta a háború kitört, bevonultak már számlálhatatlan férfiak. Bevonult a nemzet disze és virága: a magyar ifjúság és bevonultak őszbeborult, családos öreg emberek. Most bevonulnak a harangok is és bevonulnak a mi édes harangjaink is.

Árván mered majd a kék, csillagos ég felé a viharvert torony és a toronyban csak egy harang marad meg. Úgy leszünk most, mint Jákob, kinek minden fia elment és oldala mellett csak Benjamin maradt meg. És ha megvirrad a reggel, és ha megesteledik, a mi Asszonyunkat és Anyánkat már csak ez az egy harang fogja köszönteni. És ha jön a karácsony éjszakája, most már csak ez az egy harang fogja hirdetni a karácsony örömét: Ma született az Üdvözítő Dávid városában! És ha eljön Szilveszter estéje, ez az egy harang fog Istennek hálát zengeni. És ha reánk virrad a béke fényes napja, a győzelmes békét csak ez az egy harang fogja üdvözölni...

A búcsuzásnak e perceiben szeretnénk úgy szólni, mint szólt az Úr Jézus: Szomorú az én lelkem mindhalálig. Szeretnénk keseregni, mint a próféta, mondván: Szétozták az én ruháimat, az én ékességemet és az én öltözetemre sorsot vetének. Lelkünk fölajdul és szeretnénk panaszra fakadni, mondván: Múlják el tőlünk e pohár!

De ime, ezt az áldozatot a haza kéri tőlünk, ami megtépett, vérző, szenvedő hazánk. És a haza kérő jobbját nincsen szívünk visszautasítani! Panasz helyett hát úgy sóhajtottunk, mint Jézus: Atyánk, ha nem múlhatik el tőlünk e pohár anélkül, hogy azt megigyük, legyen meg a te szent akaratod!...

Könnyeinket eldörzsölve, kemény, férfias lélekkel bocsátjuk útjukra harangjainkat, mondván: Menjetez ti áldott, ti kedves harangok és fonjatok koszorút, fonjatok babért a nemzet homlokára! A ti hangjaitok ott fognak visszhangzani a lelkünkben és mi nélkületek vérző szívvel ugyan, de annál több hittel és annál több odaadással sereglünk templomunknak szent falai közé. Titeket pedig várni fogunk! Vajha babérral övezve és felkoszorúzva mielőbb visszatérhetnétek és a béke világában Isten dicsőségét minél előbb zenghetnétek. Amen.

H. R.

Mulandóság.

HOL VADGALAMBOK búgnak és szomorú füzek suttognak gyászmelódiákat, ott ülsz egy horpadt sirdombon, egy korhadó keresztfa mellett. Fejre már a tél hava borul és homlokodon a halál árnyéka sötétlik. Sárga, pergamen arcodon mély árkok futnak össze-vissza, mint

Mulandóság.

a csatatéren, melyet kemény tusák dúltak szerte-széjjel. A csatatér már kihalt, csupán két hamvadó parázs — két apró szem két sötét gödörben — emlékeztet a küzdő életre. S te ott ülsz a sirkereszt mellett, mint az élet rokkantja, mint veteránja ádáz csatáknak.

Az élet fut és neked már nincsen erőd utána futni és te inkább elmaradsz mögötte. És arcodon lemondás ömlik el, hogy az

életben már nincs mit keresned. Erőd hanyatlik és egyszer csak kihull a fegyver kezedből. Hajód még megy, még küzködik a zajló habok közt, de holnap már zátonyra jut talán. És akkor e hajó olyan lesz, mint a koporsó és árbóctörötten fut be a révbe, hol vadgalambok búgnak és szomorú fűzek suttognak gyászmelódiákat. És akkor a hajóra zuhogó hantok gördülnek és te lent a hajófenéken álmodsz majd békéről, győzelemről...

Most még harcról álmodol, amit megharcoltál és amit még meg kell harcolnod. Álmodj csak, álmodj az utolsó harcról és botorkálj fáradt, öreg csontjaiddal az Isten házáig, az Isten házában az életforrásig. Térdelj le fáradt, roskadó térdekkel a forrás partjára, az oltárlépcsőre és meríts naponta ez életforrásból és *«élni fogsz, és ha meghalsz is, nem fogsz meghalni mindörökké!»* (Ján. 11, 25.)

Horváth Rezső.

A túlvilág tornácain.

AHUSZADIK századbeli ember előtt már kicsinynek látszik a világ; a vizeken gyorshajókon, a szárazföldön meg végtelen hosszú sineken száguldjuk be a mindenségben lebegő hazánkat — a földet. De még gyorsabban rohan a villamosság hullámain a kimondott szó és leirott betű és a pillanat gyorsaságával köti össze a legnagyobb távolságokat. Északtól délre, keletről nyugatra egy pillanat alatt eljut a parancs, vagy óhajtás. Messzire terjed az ember esze, ereje, de még messzebbre a keresztény hite és szeretete. Ez nemcsak idegen világrészekbe hat, hanem a másvilágra is. Az imádság aranyzálain jut a mennyország boldog lakóihoz, kiktől segítséget kér; az imádság aranyzálain jut a tisztító tűz szenvedő lelkeihez, kiknek segítséget visz.

Itt fekszik a szegény haldokló. Minden orvosi tudomány kimerült. Még a gyöngéd szeretet sem talál egyéb enyhítő irt, mint a könnyeket. Fájdalmasan elváltozik a haldokló arca. Most van az élet és halál harca. Mindkettő megfeszíti minden erejét, de a halál marad a győztes. A lélekzet elakad, a test megmerevül, a szem jegecesen mered a levegőbe, a szív utolsót dobban — lassan — nehezen... aztán megszűnik dobogni. A testet kiviszik a temetőbe s elássák a hideg, nedves földbe. És a lélek? A lélek a hátramaradottak sóhajai és fohászaik között teszi meg nagy utazását. Villámsebességgel repül át a látható világon. Körülvéve a végtelenség és örökkévalóság csendjétől, mindig magasabbra és magasabbra repül s megjelenik az isteni Bíró, Jézus Krisztus előtt. Nézi Őt, kit hitt, vagy

tagadott; kit szeretett, vagy gyűlölt. Jézus pedig egy pillantással látja a lélek egész életét. Boldog a lélek, ha ezt a pillantást kiállja s lelkiismerete nem vádolja bűnről. A jó Jézus szemének szerető pillantása lesz az ítélete és boldog elragadtatással és ujjongással megy az Úr dicsőségébe.

Jaj azonban, ha a lélek mint a sötétség gyermeke lép a Bíró elé — kegyelem, érdem és szeretet nélkül. Mily borzasztó! Hallja az ítéletet: «Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre!» Fölkiált fájdalomában: «Hegyek szakadjatok reám, halmok borítsatok el engem!» — s belezuhan a lángtengerbe, tűzörvénybe örök szenvedésre.

De mi lesz akkor, ha a lélek kegyelem állapotában jelenik meg ugyan az Üdvözítő előtt, de lelkét kicsiny bűnök, ki nem állott büntetések terhelik? Az isteni Bíró előtt semmi sem maradhat rejtve. Tekintete megakad a homályos pontokon, kisebb hibákon is. Nem volna szent és igazságos, ha a lelket hibáival a dicsőségbe vinné; de nem volna igazságos és irgalmas, ha ily kis hibákért a pokolba taszítaná. Nem lehet a boldogság részese, de nem is érdemli a kárhozatot. Mi legyen tehát vele? Megfelel reá az apostol: «Ő maga azonban megmenekül, de csak a tűzön át». (1. Kor. 3, 15.) Az ily lelkeknek a tisztító-tűzben kell szenvedniök, míg az utolsó folt is megtisztul és az utolsó büntetést is elszenvedik, — így tanítja ezt az egyház a szentatyák szavaival, a katakombák felírásaival, imáival, istentiszteletével és határozataival.

Az ilyen lélekhez szeretettel szól az isteni Bíró: «Enyém vagy, mert a hitet megtartottad, a futást elvégezted, biztos számodra az igazság koronája, de lásd itt és itt... micsoda mulasztások, tökéletlenségek, büntetések és bűnmaradványok ezek? Adtam időt, alkalmat, hogy földi életedben jóvá tedd. Te hallgatsz?! — Elismered és érzed, hogy így nem jöhetsz hozzám! Menj és szenvedj, míg megtisztulsz s akkor elküldöm az angyalt, ki elvezet örök boldogságodba». A lélek megy a szenvedés és tisztulás helyére s elkezdődik az a csodálatos élet, mely a mennyország örömsugaraiból és a pokol fájdalmaiból van összeszöve. Szalézi szent Ferenc mondja: «Nevezhetjük a tisztítóhelyet pokolnak fájdalma és tüze miatt, de mondhatjuk mennyországnak is a sok öröm és az üdvözülés biztos tudata miatt». Biztos a reményük, hogy egykor a mennyországba jutnak, de előbb meg kell tisztulniok tűzben, miként az arany-nak. A tudat, hogy üdvözülnek, határtalan boldogsággal tölti el őket; a tudat, hogy még nem érdemlik meg, határtalan fájdalmat okoz nekik. Az üdvözülés örömeiket éneklék, de énekükbe a tisztulás fájdalom-dalai vegyülnek.

Hallgassunk csak a tisztítóhely kapujánál. Mit hallasz? Atyád hangját: «Fiam, leányom, megfeledektél rólam? Mikor búcsúztam tőled

s kezemet utoljára emeltem áldólag reád, megigérted, hogy nem felejtesz el s imáidban gondolsz reám. Egy ideig hullattad reám az ima, a szentmise üdítő harmatát, de ez mind ritkább és kevesebb lett s most elfelejtettél már?! Szenvedek — segíts!»

Halljad — egy más hang szólít, melyben anyád szavára ismersz. Óh ezt a hangot sohasem felejtí el az ember: «Mennyi könnyet hullattál egykor gyermekem, csak nem hidegült el már szived irántam? Hogyan lehetséges az, hogy az angyal, ki az élők ajándékát hozza a szenvedő lelkeknek s szenvedésüket megrövidíti, oly ritkán jön s oly ritkán hoztöled üdvözetet, fohászt, imát? Óh gyermekem, kit szivem alatt hordoztam, kihez haldokló sóhajom szállt, kire még szenvedéseimben is mindig gondolok, ne hagyj el engem, nyujtsd segítő jobbodat s emelj ki a szenvedések tüzeből, vezess Istenemhez, boldogságomhoz».

«FigyeljeteK és könyörüljeteK rajtunk is, mert árvák és szegények vagyunk!» Kinek a panasza ez? Ott van a festvér, nővér, férj, feleség, jó barát, jótevő és még sok-sok lélek, kik mind könyörögnek: «Ne feledkezeteK meg rólunk!» «Felejtenei» — oly kemény, hideg szó. Emlékezés kell nekünk, de nemcsak gondolattal, hanem hatásos imával; részesíteteK a szentmise, szentáldozás végtelen kegyelmeiben. Magunktól semmit sem tehetünk, de ti segítheteK rajtunk.

Az egész tisztítóútz hozzánk könyörög. Hallgassuk meg panaszukat és segítsünk rajtuk. Naponként ereszkedjünk le a tisztítóhelyre s ott tanuljuk megbecsülni ezt az életet és felhasználni az örökkévalóság számára. Ekkor egész életünk a jótétemények sorozata lesz. Ima, alimizsna, búcsu, szentmise, szentáldozás által segítünk szenvedő testvéreinken s kiszabadításuk által jóakaró szószólókat nyerünk a mennyországban.

Olvastam egy legendát. Egy gyengédszivű anya egyetlen tizenhatéves gyermekét vesztette el. Ki írhatná le a fájdalmat, melyet az üde bimbó letörése okozott? Az anya fájdalmában vigasztalhatatlan volt; sírt éjjel-nappal; már-már kétségbe esett, de nem imádkozott. Egy alkalommal különös látomása volt. Látott fényes sereget vonulni az Úr Isten színe elé, gyönyörű köntösben, liliommal kezükben s gloriolával fejükön. Nézi őket hosszan, kíváncsian az anya s keres valakit, — keresi nemrég elhunyt gyermekét. Hosszú a sereg s mind nagyobb izgatottsággal leste gyermeke jövetelét, de az nem jött. Elvonult már az egész sereg — s ő mégsem jött... Egyszerre csak hosszú idő múlva lát valakit nagynehezen jönni a távol homályban. Felismeri, ő az, a gyermeke. «Miért nem sietsz gyermekem az Úr Jézushoz?» — «Nem bírok — nem bírok!» — «Miért nem?» Erre ledobja köntösét s megmutatja, mi tartja vissza. Egy veder az édesanyja könnyeivel. «Imádkoztatok, imádkoztatok,

a többi mind visszatart!» A látomás eltűnt, de az anyának elég volt, hogy megtudja, mit cselekedjék. Ezután nem sírt, de annál többet — imádkozott!

Kozelka Jénő.

EUCHARISZTIKUS KÖNYVTIAC.

Franz Weiss: *Tiefer und Treuer. Belebung und Beseligung in der Kommunion.* Einsiedeln, 1916. 87 oldal. Ára 1-20 K.

A modern embert teljesen leköti a tapasztalati világ. Minden húzza, vonzza, ami külső nagyságához akárcsak csekélyke többletet is hozzáad; kutat, sűrög, keres, forog, csakhogy nagyobb és tökéletesebb legyen. Olyannyira izgatja a külső, tekintetre eső nagyság láza, hogy elfeledkezik az igazi értékről, mely az embert elsősorban kiemeli az apró szempontok kereteiből: a lélekről és annak táplálékáról: az anyagi kenyeréről.

Az Eucharisztia csodás világába vezet Weiss, midőn meggyőzően bemutatja, hogy a tudására büszke ember is csak az Úr oltáránál találja meg a megnyugvást, erőt, boldogságot. Evangéliumi keretben az utolsó vacsora ünnepies ténykedéséhez vezet, mely azóta oly sokszor megy végbe oltárainkon. Az élet példái mutatják, hogy a műveltség és tudás nem az egész boldogság; igazi, jó és boldog életet az Oltáriszentség nyújt. Mit adott nekünk az Úr Jézus e szentségben, melyek e szentség hatásai az egyéni és társadalmi életre, oly súlyos erővel jutnak Weissnél kifejezésre, hogy az olvasó lelkét csak egy vágy uralja: minél többször és minél méltóbban részesülni az áldozás isteni kincseiből.

Ha valamikor, úgy ma kettőzött értékkel bír e könyv, amikor elvesztettük nyugalmunkat. Nemzet nemzet ellen áll fegyverben, minden ég, mozog, inog és e kegyetlen atmoszférában, akárcsak mint egykor Péter a háborgó tengeren, érezzük az Eucharisztia fölséges nyugalmát. A szentély isteni csendjét nem zavarhatja meg ágyúk félelmetes zenéje, mert itt az emberinél végtelenül nagyobb erő uralkodik: az Üdvözítő hatalma. Olyan könyv, mely nagy megértéssel szól az intelligens modern emberhez. Ép azért csak hálával tartozunk a szerzőnek, hogy isteni hitünk gazdagságát oly imponáló megvilágításban nyújtja.

***

Dr. Vargha Damján: *Imádkozzunk fegyvereink győzelméért és a diadalmas békéért.* Budapest, 1916. 32 oldal. Ára 30 fillér.

A nagy világégésben és vérözönben nagyobb hittel, melegebb meggyőződéssel, odaadóbb bizalommal tanultunk résztvenni a szent-

misén, melynek kimeríthetetlen kegyelmeit, ha valamikor, hát most érezzük legjobban. Főérdeme Vargha imakönyvének, hogy a háborús idők miséjét nyújtja a hiveknek, kik ennek segítségével a szentmisét följánlhatják a háborúban szenvedőkért, meghaltakért, a béke áldásaiért. A nagy csaták, melyek véres koszorúként övezik hazánkat, kettős buzgóságra, mélysegebb áhitatra figyelmeztetnek. Legyen e kedves könyvecske, mely litániákat és keresztúti ájtatosságot is tartalmaz, élesztője, fentartója, ápolója próbára tett türelmünknek, vigasztalásunknak, áldozatos szeretetünknek. Adjuk a hivek kezébe. Nagy vigasztalásukra fog szolgálni.

Dr. Wéber Pál.

***

Egyházi énekek és himnuszok. Ilyen címen adta ki vallásos szellemű költeményeit, melyek megzenésítésre és éneklésre alkalmasak, Friedrich Sándor nógrádverőcei plébános, aki Paksy Gáspár néven szokta ifjúkorától közreadni verses műveit, azért jelen verseskönyvét is e néven adta ki. Az egyházi énekek megírására a háborús idő adta meg az impulzust, a léleknek az a természetszerű törekvése, mely a megpróbáltatás sötét éjjelében vigasztalás, fény és reménység után eped. A versekből mindenki meggyőződhetik, hogy a szerző egy mélyenérző lélek, ki nemes érzelmeit költői formába is tudja önteni. Elsősorban a vallásos énekek számát akarta gyarapítani, az egyházi zeneköltésnek alkalmas anyagot szolgáltatni és a háborúban sokat szenvedő népnek vigasztalására és épülésére lenni. Ezen elsőrendű céljának a szerző mindenestre megfelel és reméljük, hogy sokan vigasztalást merítenek énekeiből. — Ára fűzve 70 fillér, kötve 1 korona. Megrendelhető a «Katholikus Kántor» kiadóhivatalában Eger, Gimnázium-utca 3. szám.

***

Aggódó lélekkel... Irta Kriston Endre. — Lehetne nevezni anyák vigasztaló könyvének is. A szomorú anyák mindig többen és többen lesznek, a kérdés pedig esdőbb lesz: «Mivel biztatgassam, vigasztaljam vergődő szívemet?» Nagy kérdés! De a szerző megfelel. A templom fel-emelő csendje, az örökmécses misztikus fénye, Jézus ereje az Oltáriszentségben megadja a vigaszt. E kis füzet egyúttal az Oltáriszentség apológiája, bevezet e nagy szentség mélyértelmű rejtekeibe, világossá válik a szentáldozás ténye és éltető erőssége, most különösen, a fájdalom, a nagy aggodások idején. — Ára 24 fillér. Kapható a Szent-István-Társulatnál Budapesten.

***

Az egri népkönyvtár legújabb füzetei: 9. *Háborúskodó országok.* — Irta Bata Joákim. Ára 20 fillér. — 10. *Vigasztaló fájdalom Szűz.* — Irta Mikes Lajos. Ára 30 fillér. — 11. *Kedves rokkant hősm!* — Irta

tagok és Horváth Rezső szerkesztő, lelkész.

Az ülésen Kánter Károly prelátskanonok, orsz. igazgató elnökölt és mindenekelőtt üdvözölte a választmányt, mely a nyári szünet után most először jött össze tanácskozásra. Majd örömmel és nagy melegséggel köszöntötte dr. Mészáros János m. kir. udv. plébánost, az Oltáregyesületnek ügyvezető igazgatóját és kineveztetése fölött az Oltáregyesületnek osztatlan, élénk örömét fejezte ki. Üdvözlő beszédében méltatja dr. Mészáros János ügyvezető igazgatónak az Eucharisztia szolgálatában a pozsonyi kongresszuson tett értékes szolgálatait és rámutatva az Oltáregyesületnek jövő feladataira, kéri, mutasson e feladatok megoldásában az Oltáregyesületnek irányt és találjon sok örömet az Eucharisziában, mely minden örömeinek forrása.

A meleghangú üdvözlésre dr. Mészáros ügyvezető-igazgató meghatva mondott köszönetet. Huszonegy évvel ezelőtt szenteltetett pappá — mondotta válaszában — és most, huszonegy év után, nem érhetne volna nagyobb megtiszteltetés annál, mint amikor az Oltáregyesület ügyvezető-igazgatójává kineveztetett. E kineveztetés, amennyi örömet jelent az ő számára, annyi új feladatot is ró az ő vállaira. Megnyugvásul szolgál azonban számára az a remény, hogy Kánter preláts, országos igazgató az ő szaktudásával és gazdag tapasztalataival a jövőben is az Oltáregyesület élén marad.

Ügyvezető-igazgatónak élénk ovációval fogadott beszéde után Kánter Károly országos igazgató tette meg igazgatói jelentését és bemutatta a pozsonyi Oltáregyesület által kiállított egyházi szerelvények lajstromát, valamint Czaykovszki Evariszt oltáregyesületi igazgató kísérőlevelét, úgyszintén Lőrinczi Lajos plébánosnak a bakabányai Oltáregyesület megalakulásáról küldött jelentését, ami örömmel vétetett tudomásul.

Orosdy Fülöpné bárónő választmányi tag fia, Orosdy Raoul báró hősi halált halt. Országos igazgató indítványára az Oltáregyesület választmánya e gyászeset fölött jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét.

A budapesti orsz. közp. Oltáregyesület a 9., 10. és 16. honvédgyalogezredeknek, valamint az 5. sz. honvéd-tartalékkórháznak táborigazgatókat juttatott. Országos igazgató bemutatja a beérkezett nyugtákat, illetőleg köszönőleveleket, jelzi egyúttal, hogy a budapesti országos központi Oltáregyesületnél legújabbban 12 táborigazgató készül a táborigazgató által már eleve kijelölt honvédgyalogezredek, illetve honvédtartalékkórházak részére.

A választmányi ülés d. u. 1/2 5 óráig tartott. Utána az Oltáregyesület terjesztőnöki tartottak tanácskozást.

Visszhang.

A budapesti orsz. közp. Oltáregyesület a 9., 10. és 16. sz. honvédgyalogezredek, valamint az 5. sz.

honvéd-tartalékkórházat tábori oltárokkal látta el. Az oltárkazetták a következő szerelvényeket tartalmazák: 1. kehely patenával, 2. oltárkő, 3. kánontáblák, 4. feszület, 5. misekönyv pulpitussal, 6. csengetyű, 7. ámpolnák tálcával, 8. két felső oltárterítő, 9. két alsó oltárterítő, 10. két alba, 11. egy karing, 12. két vállkendő, két corporale, 13. két purificatorium, két lavabo, 14. két palla, 15. egy fehér kazula, 16. egy dupla stóla, 17. custodia burzával, 18. szenteltolajtartó burzával, 19. két fagyertyatartó.

A kazetták átvételét Subir Károly hadosztály-plébános, Teplán Gergely, Kemény Aladár és dr. Herodek Ferenc honvédlelkészek nyugtázták.

Az Oltáregyesület áldozatkészsége mély benyomást tett a hárctereken. Visszhang gyanánt alább következnek dr. Herodek tábori lelkésznek sorai:

Tábori posta 70. 1916 szept. 18.

Központi Oltáregyesület

Budapest.

A hála és elismerés hangján kell, hogy szóljak, amikor az Oltáregyesület gyönyörű szép ajándékát megköszönöm. Egy ezred mond köszönetet érte, melynek története dicső, de véres napokból van szöve s e véres és dicső napokban mindig az Istenbe vetett bizalom volt az égő szövétnek, mely ezer veszedelmek közt a bátorságot, kitartást és bizalmat ápolta az ezred szívében. Ezt az Istenbe vetett hitet és bizalmat van hivatva ápolni és fejleszteni

küldött ajándékuk; adja Isten, hogy sokan merítsenek belőle kincseket, melyek a kettős diadal kivívására vezérelnek. Köszönetem ismételt tolmácsolása mellett vagyok

Dr. Herodek Ferenc s. k.
ezredlelkész.

Harangok költözése.

Az Örökimádás - templom harangjai okt. 11-én d. u. 5 órakor szóltak utóljára. A leszerelés munkálatai mintegy hét napot vettek igénybe. A keskeny, gótikus ablakon csupán a Szent Vilmos-harang fért ki, a két első harangot azonban darabokra törve kellett leszállítani. A harangokat okt. 19-én délelőtt vitték el a józsefvárosi pályaudvarra. Az átadásnál a budapesti orsz. közp. Oltáregyesületet dr. Mécsáros János m. kir. udv. plébános, az Oltáregyesület ügyvezető-igazgatója reprezentálta.

Oltáregyesületi kiállítás Pozsonyban.

Ez év májusában tartotta meg a pozsonyi Oltáregyesület évi közgyűlését, illetve egyházi szerelvényeinek kiállítását. Pozsony, Pozsonyalmás, Bikszárd, Hidegkút, Királyrév, Kislévárd, Lozornó, Nádszeg, Aszós, Nagycétény, Özdöge, Oroszvár, Aranyosmarót és Csontfalu templomai és kápolnái között osztatott szét a közgyűlés napjág egybegyűlt anyag. A nehéz viszonyok dacára gondot fordított a pozsonyi Oltáregyesület a missiókra is és szánt a missióknak is szent szerelvényeket, ezenkívül gróf Merán

2 K, Peutsch Antalné 2 K, Peutsch M. 2 K, Perleberg Gizella 10 K, Perleberg Zelma 10 K, Bernyó Julianna 3 K, Litvány Mártonné 2 K, Pölczel Gyuláné 2 K, Csudnay Károlyné 4 K, Zaitz Józsefné 2 K, Falwieser Gizella 4 K, Oswald Anna 2 K, Jóna Józsefné 2 K, Palkovics Jánosné 2 K, Batriszky Julia 2 K, Kiss Ferencné 1 K, Borostyán Albertné 4 K, Slivitzki Borbála 3 K, Probszt Terézia 4 K, Bobek Margit 4 K, Ihar Ferenc 40 fillér, Komáromi Julianna 60 fillér, Gyömövey Ferencné 5 K, Nábozky Teréz 2 K, Nábozky Györgyné 2 K, Ormós Jánosné 4 K, Gergely Irén 2 K, Zach Jánosné 2 K, Molnár Mariska 1 K, Etelka Erzsébet 2 K, Szulyovszky Camilla 2 K, Bottka Erna 2 K, Szonday Ilonka 2 K, Bottka Lászlóné 5 K, Bottka Sarolta 5 K, Görög Ferenc 3 K, Görög Ferencné 3 K, Molitorisz Ilona 3 K, Neógrády József 4.24 K, Szál Margit 4 K, Élő Mária 5 K, Timár Mária 5 K, Stipankovics Kálmánné 2 K, Szathmáry Illés Jánosné 3 K, Bazsáky Anna 3 K, Augusztin Jul' 5 K, Komáromy Kata'in 2 K, Zaitz Bianca 2 K, Harsányi Elekné 4 K, Tóth Julia 1 K, Róth Rozália 1 K, Tápez János 1 K, Bacsurán Katica 2 K, Lengyel Julia 2 K, Göndöcs Katalin 4 K, Tonga Luiza 2 K, Komjáthy Istvánné 2 K, Witzelsberger Magda 2 K, Lupán Apollónia 2 K, Weber Octávia 2 K, Kornhauser Anna 3 K, özv. Tabódy Jenőné 4 K, Timár Róza 4 K, Kósa Lászlóné 4 K, Németh Józsefné 1 K, Pável Jánosné 1 K, Schilban Józsefné 4 K, Petrány Anna 2 K, Beniczky Etel 40 fillér, Szűcs Miklósné 5 K, Tunikord Erzsébet 1 K, összesen 252 K 08 fillér, Gröcze Erzsébet 1 K, Maró Teréz 1 K, Nemesik György 60 fillér, Bubenkó Mária 2 K, Pusaver Erzsébet 2 K, Laborcmezsei tagok 70 K, Molnár Györgyné terjesztőnő által: Pikásky Jeromos 8 K, Pikarszky Jeromosné 8 K, Kosár Andrásné 2 K, Tabruer Lipótné 60 fillér, Gursky Sándorné 2 K, Bernyó Jánosné 50 fillér, Major Ignácné 1 K, összesen 22.10 K, özv. Takácsné Mária 4 K, Nagy Juliska 1 K, Vitalyos Gizella 40 fillér, Ketzler Anna 5 K, Weigand Mária 1 K, Marton Jánosné 2 K, Hontszobí tagok 28 K, Kotnagel Karolin 10 K, Manherdt Klára 1 K, Klim Antalné 2 K, Halmi Gyuláné 2 K, Danczinger Franciska 4 K, Kudoba Julia 1 K, Szilveszter Lajosné 2 K, Matula Istvánné 2 K, Eperjes gk. egyházmegyei tagok 25.24 K, Vörös Gabriella 3 K, Mandl Paulina 3 K, Scholtz Róza 1 K, Kőszegi tagok 30 K, özv. Trautsch Károlyné 5 K, Cigly Ferencné 2 K, Négyedi tagok 10 K, Honti tagok 6 K, Vörös Teréz 1 K, Bodos Sarolta 50 fillér, Lósi Angela 1 K, Tóth Terézia 1 K, özv. Márczy Lipótné 4 K, Pécsváry Irén 1 K, Pincze Lőrincné 2 K, Gerő Ilona 2 K, Tárkányi tagok 27.80 K, Szombathely egyházmegyei tagok 41.40 K, Boksánbányai tagok 5 K, 70 fillér.

A budapesti Orsz. Közp. Oltáregyesület rendelésre megküldi azoknak, akik kívánják, „Egyházi himzések mintaalbum“-jának 1-ső sorozatát (kazula, pluviale, alba, stóla, stb.)

E mintarajzgyűjtemény 23 mintalapból áll. Ára 15 korona. Egyes mintalapok 1 koronáért kaphatók.
